

HOOFDARTIKELN

Utrecht, 3 December 1953

IN MEMORIAM PROF. DR. W. E. RINGER

MET EEN PLAAT

Op Zondag 29 November 1953 is WILHELM EDUARD RINGER, oud-hoogleraar in de Physiologische Chemie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht in de ouderdom van 79 jaren van ons heengegaan.

RINGER was een man met een zeer scherp verstand, die echter wegens zijn teruggetrokken aard weinig op de voorgrond is getreden. Toch heeft hij zich door het onderwijs, dat hij met steeds dezelfde zorg en nauwgezetheid aan vele generaties van studenten heeft gegeven, grote verdiensten verworven. Zijn werkzaamheid als hoogleraar en zijn niet gemakkelijke omgang met zijn medemensen moeten steeds worden gezien tegen de tragische achtergrond van de ongeneeslijke ziekte van zijn beminnelijke en begaafde vrouw, van wie hij vrijwel van het begin van zijn ambtsperiode af gescheiden heeft moeten leven. Als kinderloos man was hij daardoor zeer eenzaam. Zijn taak als hoogleraar was hem echter ondanks alles lief; zijn laboratorium was zijn tehuis.

Van oorsprong was RINGER physico-chemicus. Op 27 Juni 1874 te Groningen geboren en aldaar de H.B.S. doorlopen hebbende, ving hij in 1895 na het afleggen van het Staatsexamen de studie in de scheikunde aan te Amsterdam. In 1899 werd hij assistent van prof. BAKHUIS ROOZEBOOM, bij wie hij op 3 Juli 1901 promoveerde tot doctor in de scheikunde op een proefschrift, getiteld *Zwavel en Seleen*. Deze exacte opleiding is steeds haar stempel blijven drukken op de aard van zijn onderzoekingen en op zijn geschriften.

Van 1903 tot 1908 was RINGER assistent aan het Instituut voor het Onderzoek der Zee te Den Helder. Uit die tijd stammen een aantal verhandelingen over de samenstelling van het zeewater, alsook vele publicaties buiten dit gebied, in het licht gegeven tezamen met dr. W. P. JORISSEN, toentertijd leraar aan de H.B.S. te Den Helder.

In 1908 deed RINGER zijn intrede in de physiologische chemie als gevolg van zijn benoeming tot assistent van prof. PEKELHARING, hoogleraar in de Physiologische Chemie en de Histologie te Utrecht. Bij diens aftreden wegens het bereiken van de 70-jarige leeftijd in 1918 werd de combinatie van deze twee vakken beëindigd en RINGER bij Koninklijk Besluit van 10 Augustus 1918 benoemd tot zijn opvolger voor de Physiologische Chemie. In de tien jaren van zijn assistentschap bij PEKELHARING was zijn instelling ten opzichte van onder-

zoek en onderwijs volkomen medisch georiënteerd geworden, hetgeen duidelijk blijkt uit de rede, getiteld „Geneeskunde en Physiologische Scheikunde”, waarmee hij het hoogleraarsambt op 2 October 1918 aanvaardde. Bij de degelijkheid, die hem kenmerkte is het begrijpelijk, dat hij zijn assistentsjaren niet onbenut had gelaten om zijn kennis van de chemie aan te vullen met de algemene grondslagen van de geneeskunde.

Zijn publicaties uit die tijd en uit de eerste jaren van zijn professoraat betreffen hoofdzakelijk fysisch-chemische onderzoekingen over de eiwitsplitsende enzymen en eiwitten, waarmee hij het baanbrekende werk van PEKELHARING aanvulde en uitbreidde.

Als hoogleraar was RINGER echter in de allereerste plaats docent en leermeester. Haast spreekwoordelijk was de zorg, die hij aan de voorbereiding en het op de hoogte van de tijd houden van zijn colleges besteedde. Gedurende zijn gehele ambtsperiode heeft hij de practica persoonlijk geleid. Het tiental proefschriften dat bij hem werd bewerkt, moet ook veel van zijn tijd in beslag hebben genomen. Hij stelde hoge eisen aan wetenschappelijke inhoud en taalkundige verzorging, en deze proefschriften zijn zonder uitzondering lijvige boeken geworden.

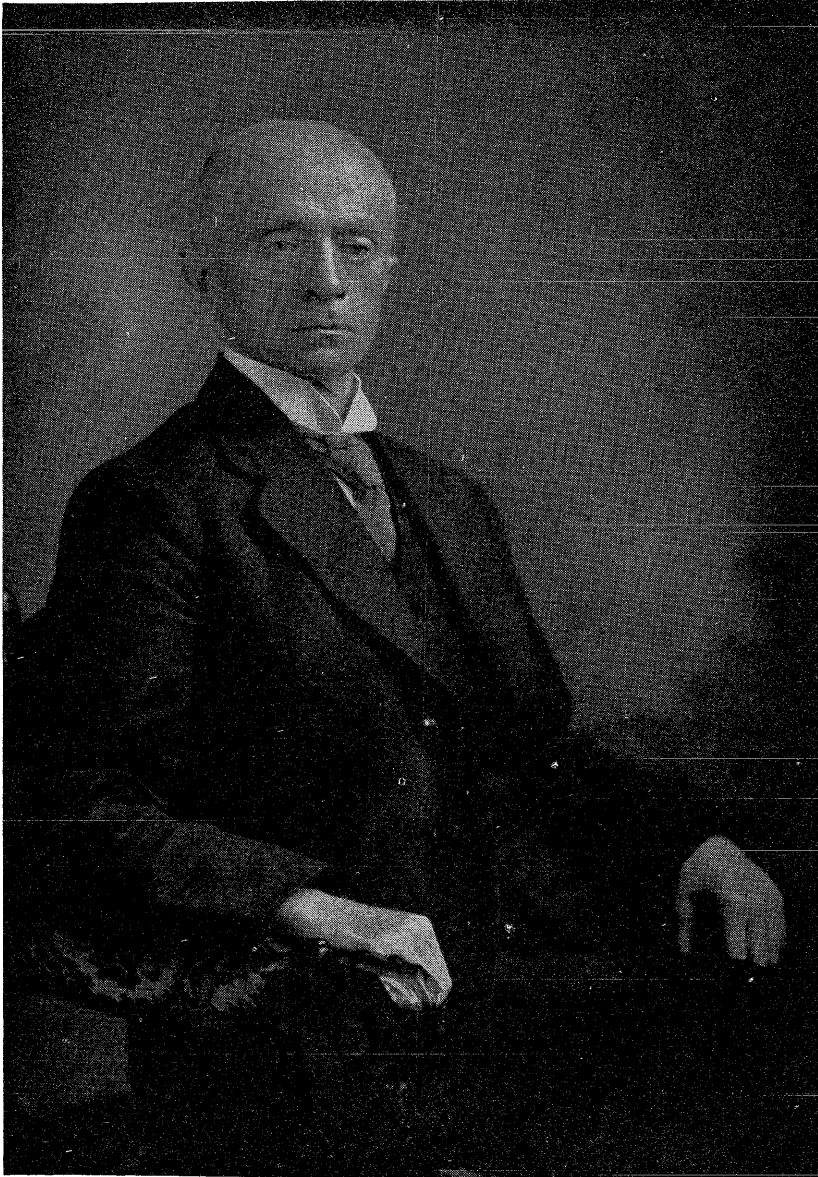
Een hoogtepunt in RINGER's leven is geweest de opening door Prinses JULIANA van zijn nieuwe laboratorium aan de Vondellaan op 25 October 1935.

In de cursus 1936-1937 trad hij op als Rector Magnificus, welke functie hij met tact en waardigheid vervulde.

De oorlog heeft hem veel leed berokkend, en in 1944 was het tijdstip van zijn emeritaat aangebroken. Zijn laatste jaren heeft RINGER in grote eenzaamheid doorgebracht. Op het bezoek van vrienden en collega's stelde hij weinig prijs. Met het klimmen der jaren nam zijn belangstelling voor de buitenwereld steeds meer af, met wellicht slechts één uitzondering, het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde*. Sinds lange jaren had hij de leiding van de referatenrubrieken „Algemene Ziektekunde” en „Verrichtingsleer”. Tot aan zijn aftreden als hoogleraar heeft hij persoonlijk ruim 2200 referaten bijgedragen, en tot aan zijn dood toe stelde hij het op prijs geregeld alle tijdschriften van enige betekenis uit de bibliotheek van zijn vroegere laboratorium te ontvangen om deze arbeid voor het *Tijdschrift* te kunnen voortzetten.

RINGER heeft aldus de ontwikkeling van zijn vak gevolgd en zijn voorlichtende taak in het belang van de arts voortgezet zolang zijn gezondheidstoestand dit gedoogde. Hij ruste in vrede!

H. G. K. WESTENBRINK

PROF. DR. W. E. RINGER

Plaat 71